

TR-AB Mali İşbirliği

Burcu ALTUNDAĐ
Antalya, 19 Aralık 2016

TR-AB Mali İşbirliği Tarihçesi

1963 tarihli Türkiye-Avrupa Topluluğu (AT) Ortaklık Anlaşmasıyla başlayan ve 50 yıldır süregelen AB-Türkiye Mali İşbirliği, müktesebat uyumu çerçevesinde Türkiye'nin katılım öncesinde AB standartlarına erişebilmesi amacını taşımaktadır.

TR-AB Mali İşbirliği Tarihçesi

Günümüze kadar Türkiye'ye sağlanan AB mali yardımları dört dönemde kategorize edilebilir.

1964-1999

- Adaylık Öncesi Mali Yardımlar

2000-2006

- Adaylık Sonrası Mali Yardımlar

2007-2013

- Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı- IPA I

2014-2020

- Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı- IPA II

TR-AB Mali İşbirliği Tarihçesi

- Adaylık Öncesi Dönem (1964-1999) (3. ülke olarak)
 - ✓ 1963 tarihli Türkiye-Avrupa Topluluğu Ortaklık Anlaşması'ndan 1996 yılında tesis edilen Gümrük Birliği'ne kadar geçen süre
 - 1 milyar Avro
 - ✓ Türkiye ile Avrupa Topluluğu arasında Gümrük Birliği'nin tesis edilmesinden adaylık statüsü kazandığımız 1999 yılına kadar olan dönem
 - 755.3 milyon Avro

Adaylık Sonrası Dönem (2000-2006)

- ✓ 11 Aralık 1999 tarihli Helsinki Zirvesi-adaylık statüsünün kazanılmasıyla birlikte ülkemize tahsis edilen AB mali yardımları, yıllık bazda hazırlanan Finansman Anlaşmaları'nda yer alan program ve projeler vasıtasıyla kullanılmaya başlanmıştır.
- ✓ 2002-2006 döneminde Türkiye fonlar kapsamında yaklaşık 1.3 milyar Avroluk fonu toplam 164 proje için kullanmıştır.

• IPA - Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (2007-2013) Dönemi

- ✓ Bu dönemde daha önceden PHARE, ISPA ve SAPARD gibi farklı isim ve uygulama mekanizmasına sahip araçlarla yürütülen mali yardımlar tek bir çatı altında toplanmıştır.
- ✓ IPA'nın temel amacı aday ülkenin AB'ye üye olma yolundaki ihtiyaç ve önceliklerine hizmet eden projelerin desteklenmesidir.
- ✓ Projeler aracılığıyla kullanılan fonlar, AB müktesebatına uyumu ve bu uyum için gerekli idari kapasite oluşturulmasını hedeflemektedir.
- ✓ Bununla beraber ekonomik ve sosyal uyumun sağlanmasına (bölgesel kalkınma, tarımsal ve kırsal kalkınma, sınır ötesi işbirliği ve Küçük ve Orta Ölçekli İşletme (KOBİ) projeleri) yönelik projelerin desteklenmesi söz konusu mali yardımın bir diğer hedefidir.

- **IPA - Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (2007-2013) Dönemi**

Beş bölüm halinde yapılandırılan IPA, geçiş dönemi ve kurumsal yapılanma desteği yanı sıra çevre, ulaştırma, bölgesel rekabet, insan kaynaklarının geliştirilmesi ve kırsal kalkınma olarak belirlenen alanlarda katılım öncesi mali destek sağlamaktadır.

Buna göre IPA bileşenleri aşağıda sıralanmıştır:

1. Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Yapılanma
2. Sınır Ötesi İşbirliği
3. Bölgesel Kalkınma
4. İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi
5. Kırsal Kalkınma (IPARD)

- **IPA - Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (2007-2013) Dönemi**
 - IPA I fonu 2007-2013 dönemi için 9.9 milyar Avro'dur.
 - Nüfus ve yüzölçümü büyüklüğü dikkate alınarak Türkiye için **4.8 milyar Avro** ayrılmıştır.
 - Bileşen bazında bakıldığında, Kırsal Kalkınma Bileşeni için ayrılan IPA fonu, toplamda **854,6 milyon Avro'dur.**

IPA I Dönemi (2007-2013) Türkiye Mali Yardım Miktarları (milyon Avro)

BİLEŞEN	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM
I. Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Yapılanma	256,7	256,1	239,6	217,8	231,3	227,5	238,5	1.667,5
II. Sınır Ötesi İşbirliği	2,1	2,9	3,0	3,1	5,1	2,2	2,2	20,6
III. Bölgesel Kalkınma	167,5	173,8	182,7	238,1	293,4	356,1	366,9	1.778,4
IV. İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi	50,2	52,9	55,6	63,4	77,6	83,2	91,2	474,1
V. Kırsal Kalkınma	20,7	53,0	85,5	131,3	172,5	187,4	204,2	854,6
TOPLAM:	497,2	538,7	566,4	653,7	779,9	856,3	903,0	4.795,2

- 2014-2020 Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA II) Dönemi

Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA)'nın 2014 – 2020 yıllarını kapsayan II. Dönemi de I. Dönemin devamı niteliğinde, ülkemizin AB müktesebatına uyum ve uygulamasına yönelik kapasitesinin geliştirilmesi ile ekonomik ve sosyal uyuma yönelik kapasitelerinin oluşturulması hedefleri çerçevesinde yürütülecektir.

TR-AB Mali İşbirliği Tarihçesi

- 2014-2020 Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA II) Dönemi

Yeni dönemde Komisyon tarafından fonların daha etkin kullanımına yönelik olarak sektörel bir yaklaşım benimsenmiş olup, bu yaklaşım kapsamında IPA'nın I. döneminde yer alan bileşen bazlı yapı kaldırılarak yeni dönemde finanse edilmesi öngörülen belirli sektörler ile bu sektörler kapsamındaki çalışmaları yürütecek sektör sorumlusu kuruluşlar belirlenmiştir.

- 2014-2020 Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA II) Dönemi

IPA II'nin somut hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla verilecek yardımlar, aşağıda belirtilen sektörler ve alt sektörlerde stratejik çok yıllık programlama yaklaşımı aracılığıyla ülkeye yönlendirilecektir:

Sektör 1: Demokrasi ve Yönetim

Sektör 2: Hukukun Üstünlüğü ve Temel Haklar

Sektör 3: Çevre

Sektör 4: Ulaştırma

Sektör 5: Enerji

Sektör 6: Rekabet edebilirlik ve Yenilik

Sektör 7: Eğitim, istihdam ve Sosyal Politikalar

Sektör 8: Tarım ve Kırsal Kalkınma

- Alt-sektör 8.1: Kurumsal Kapasite Geliştirme

- Alt-sektör 8.2: Kırsal Kalkınma

Sektör 9: Sınır ötesi işbirliği ve bölgesel işbirliği

- 2014-2020 Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA II) Dönemi

IPA II Dönemi (2014-2020) Türkiye Mali Yardım Miktarları (milyon Avro)

Türkiye	2014	2015	2016	2017	Toplam 2018-2020	Toplam 2014-2020
a. Birliğe üyelik için hazırlayıcı reformlar	355.1	196.6	240.3	137.2	652.2	1,581.4
Demokrasi ve yönetim	540.2				416.3	956.5
Hukukun üstünlüğü ve temel haklar	388.9				236.0	624.9
b. Sosyo-ekonomik ve bölgesel kalkınma	155.8	265.8	247.0	261.4	595.3	1,525.3
Çevre ve iklim eylemi	297.1				347.5	644.6
Ulaştırma	386.0				56.8	442.8
Enerji	59.0				34.4	93.5
Rekabet edebilirlik ve yenilikçilik	187.8				156.6	344.4
c. İstihdam, sosyal politikalar, eğitim, cinsiyet eşitliğinin teşviki ve insan kaynaklarının geliştirilmesi	37.4	62.9	65.9	68.9	199.9	435.0
Eğitim, istihdam ve sosyal politikalar	235.1				199.9	435.0
d. Tarım ve kırsal kalkınma	72.0	100.9	77.0	158.1	504.2	912.2
Tarım ve kırsal kalkınma	408.0				504.2	912.2
TOPLAM	620.4	626.4	630.8	636.4	1,940.0	4,453.9

Tarım ve Kırsal Kalkınma Sektörü Bütçe Tahsisatı

Milyon Avro

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Toplam
Tarım ve Kırsal Kalkınma	72,0	100,9	77,0	158,1	167,4	168,4	168,4	912,2
- Kurumsal Kapasite Oluşturma	2,99	31,9	8,0	10,1	19,4	19,4	19,4	111,2
- Kırsal Kalkınma (IPARD II)	69,0	69,0	69,0	148,0	148,0	149,0	149,0	801,0

IPA Kapsamında Kullanılan Yardım Araçları

- **Mali İşbirliği Kapsamında Uygulanan Proje Örnekleri**

BALIKÇILIK SEKTÖRÜNÜN YASAL VE İDARİ OLARAK AB MEVZUATINA UYUM PROJESİ

Proje Amacı	Koruma-kontrol hizmetlerinin etkinleştirilmesi, istatistiklerin güvenilir şekilde toplanması ve teknelerin kayıt sistemlerinin iyileştirilmesi amacıyla bilgi sistemlerinin kurulması ve AB Ortak Balıkçılık Politikasına uyum çerçevesinde gerekli yasal düzenlemelerin hazırlanması
Programlama Yılı	2003
Bütçesi	6.603.000 Avro
Proje Faaliyetleri	<ul style="list-style-type: none">• Bilgisayar tabanlı Su Ürünleri Bilgi Sistemi(SÜBİS)'nin kurulması,• 30 limanda kontrol ofisleri kurularak karaya çıkış noktalarında ürünlerle ilgili kontrol hizmetlerinin gerçekleştirilmesi ve istatistiklerin toplanması,• Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi amacıyla eğitim hizmetleri verilmesi.

ORGANİK TARIMIN YAYGINLAŞTIRILMASI VE KONTROLÜ PROJESİ

Proje Amacı

Toprak ve su kaynakları ile havayı kirletmeden; bitki, hayvan ve insan sağlığını azami derecede koruyarak, tüm gelir gruplarının tüketebileceği kaliteli organik tarımsal üretimin yaygınlaştırılması ile kontrol ve sertifikasyon faaliyetlerinin denetiminin yapılmasıdır.

Programlama Yılı

2004

Bütçesi

1.260.000 Avro

Proje Faaliyetleri

- Türk ve AB organik tarım mevzuatının karşılaştırılarak mevzuat uyumu için tavsiyeler oluşturulması,
- AB'ye organik ürün ihracatı için, üçüncü ülkeler listesine girmek üzere başvuru hazırlıkları,
- Türkiye Organik Tarım ve Gıda Eylem Planı'nın hazırlanması,
- Organik tarım mevzuatının uygulanması için gerekli idari yapı konusunda tavsiyeler oluşturulması,
- GTHB personelinin organik tarım politikası konusunda eğitilmesi, eğitimciler için rehberler hazırlanması, bilgi ve iletişim ihtiyaçları analizi yapılması.

Mali İşbirliği Kapsamında Uygulanan Proje Örnekleri

ULUSAL GIDA REFERANS LABORATUVARININ KURULMASI PROJESİ

Proje Amacı	Resmi gıda denetimine ilişkin üyelik yükümlülüklerinin yerine getirilmesi ve gıda denetim sisteminin etkin uygulanmasına yönelik sürdürülebilir bir laboratuvar stratejisi geliştirilmesi
Programlama Yılı	2005
Bütçesi	6.399.000 Avro
Proje Faaliyetleri	<ul style="list-style-type: none">• Ulusal gıda referans laboratuvarı olarak faaliyette bulunmak üzere, uygun şartlarda bir hizmet binası inşa edilmesi,• Hizmet binasının gerekli ekipmanlarla donatılması,• Laboratuvar personeline yeni analitik yöntemler ve ekipman kullanımı konusunda teknik eğitim verilmesi,• Gıda laboratuvarları için yeni bir teşkilat yapısının oluşturulması.

Mali İşbirliği Kapsamında Uygulanan Proje Örnekleri

PILOT TÜRK ÇİFTLİK MUHASEBE VERİ AĞININ KURULMASI PROJESİ

Proje Amacı

Ülkemizde tarımsal politikaların oluşturulması için en önemli araçlardan biri olan Çiftlik Muhasebe Veri Ağı sisteminin kurulması yolunda ilk adımların atılması.

Programlama Yılı

2006

Bütçesi

1.240.000 Avro

Proje Faaliyetleri

- Türkiye’de Çiftlik Muhasebe Veri Ağı’nın (FADN) uygulanması için gerekli mevzuat ve idari yapının çerçevesinin oluşturulması,
- FADN uygulaması için 9 pilot ilde seçilen çiftliklerden veri toplanması, değerlendirilmesi ve test edilmesi için Avrupa Komisyonuna iletilmesi.

Mali İşbirliği Kapsamında Uygulanan Proje Örnekleri

TÜRKİYE'DE ŞAP HASTALIĞININ KONTROL ALTINA ALINMASI PROJESİ

Proje Amacı	Türkiye'de görülen şap hastalığını kontrol edilebilir seviyeye getirmek ve Uluslararası Salgın Hastalıklar Ofisi'nin (OIE) belirlediği kurallar dahilinde Trakya'yı aşılama ile 'hastalıktan arındırılmış bölge' statüsüne kavuşturmak
Programlama Yılı	2006
Bütçesi	65.437.800 Avro
Proje Faaliyetleri	<ul style="list-style-type: none">• Büyükbaş hayvanların ülke genelinde yılda 2, küçükbaş hayvanların ise seçilen bölgelerde yılda bir kez aşılması,• Trakya Bölgesini 'Aşılama yapılan Şap hastalığından ari bölge' olarak tanınması için Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatı'na (OIE) sunulmak üzere başvuru dosyasının hazırlanması (Mayıs 2010 tarihinde OIE tarafından aşılı arilik statüsü kabul edilmiştir).

Mali İşbirliği Kapsamında Uygulanan Proje Örnekleri

TÜRKİYE'DE SU ÜRÜNLERİ YÖNETİM SİSTEMİNE STOK DEĞERLENDİRMENİN DAHİL EDİLMESİ PROJESİ

Proje Amacı	Türkiye'de ekosistem temelli balıkçılık kaynak yönetimi için gerekli kapasitenin oluşturulması ve geliştirilmesi
Programlama Yılı	2007
Bütçesi	2.200.000 Avro
Proje Faaliyetleri	<ul style="list-style-type: none">Balık stoklarının belirlenmesi ve izlenmesinde kullanılacak araştırma gemisinin inşaat ve bakım maliyetlerinin analizi ile çizimlerine ilişkin çalışmalar yapılması,AB balıkçılık müktesebatının uyumlaştırılmasına yönelik yol haritası, eylem planları ve strateji belgelerinin hazırlanması.

AB UYUM DAİRESİ

IPA BİRİMİ (PROJELER ÇALIŞMA GRUBU)

TEŞEKKÜRLER.

www.tarim.gov.tr

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIĞI